

Educational Needs Assessment of coaches toward the Development of Sports Boards in Mazandaran Province

Seyed Hossein Alavi*

Associate Professor of Department of Physical Education, Technical and Vocational University (TVU), Tehran, Iran.

Farnaz Fakhri

Department of Sport Management, Faculty of Sport Sciences, Arak University, Arak, Iran.

Abolfazl Arij

Ph.D. Candidate in Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Guilan University, Rasht, Iran.

Abstract

Success in competitive arenas requires active learning, which is achieved through targeted exercises and improving skills and fundamental Education through coaches, so the purpose of the present study was to assess the Educational Needs Assessment of coaches toward the Development of Sports Boards. The present study was implemented in the fall of 2025 with an applied objective and a qualitative approach based on a phenomenological approach using the Colaizzi method. The research population was selected through semi-structured interviews with officials of the Education Committee of Mazandaran Province Sports Boards and education experts of the Sports and Youth Departments of the counties, which was achieved by conducting 18 interviews and using a purposeful method to achieve theoretical saturation. The validity and reliability of the data collection tool were confirmed based on the criteria of Lincoln and Guba (1988) based on credibility, trustworthiness, and verifiability. According to the results of the research data analysis, ten main themes were identified, namely; Coaching knowledge, general knowledge, knowledge of new technologies, knowledge production and exchange, evolution in sports management, talent identification and development, specialized infrastructure, nutrition knowledge and sports Education, psychological knowledge and pathology knowledge and corrective exercises were categorized in the Educational Needs Assessment toward the Development of Sports Boards. Therefore, it is concluded that the coach Education system has a staged and gradual structure. This structure allows coaches to gradually acquire basic to advanced skills and advance from the level of applied awareness to the professional level.

Introduction

Coach education is usually provided as a formal course or programme designed by national governing bodies (NGBs); coach education by sport governing bodies has the potential to form an important part of coaches' learning, with Wang et al. (2025) stating that such programmes are crucial for the sport coaching profession, as they provide some assurance of coaches' competence. It should be noted that the development of such competences is linked to terms such as: personal development, management competences, learning networks, skill-focused mentoring and coaching, innovation and change, and the use of scientific research to improve practice (Bakkenbüll & Dilger, 2020).

* Corresponding Author: shalavi@tvu.ac.ir

How to Cite: Alavi, S.H., Fakhri, F. & Arij, A. (2026). Educational Needs Assessment of coaches toward the Development of Sports Boards in Mazandaran Province. *Journal of Sustainable Development in Sport Management*, 7(16), 173-192

In this regard, a comprehensive review of domestic and international research related to special training for sports boards shows that sports boards face a multitude of challenges and various issues surrounding the lack of human resources, financial resources, and necessary infrastructure. These obstacles significantly disrupt the operational efficiency of sports boards and thwart the realization of their goals. Mazandaran province, with its significant natural and cultural capacities in the field of sports, needs an efficient educational system for its coaches and officials of sports boards. A system that can guarantee the quality of education, updating their specialized knowledge and management skills. From this perspective, assessing the needs of special training for coaches in line with the development of sports in Mazandaran province is a fundamental step towards identifying shortcomings, priorities and scientific planning for the sustainable growth of sports in the region. Therefore, the question will be raised: what is the model of special training for sports boards?

Methods and Material

The present study was implemented in the fall of 2025 with an applied objective and a qualitative approach based on the phenomenological approach using the Colaizzi method. The research population was selected through semi-structured interviews with officials of the Mazandaran Province Sports Boards Training Committee and education experts from the Sports and Youth Department of the cities of Mazandaran province. Theoretical saturation was achieved by conducting 18 interviews and using a purposeful method. Also, the criteria for participants to leave the present study were lack of sufficient desire and motivation to continue participating with researchers, and lack of appropriate information on the subject matter of the present study.

After each interview, the interviews were fully typed and coded using Maxqda 2020 software. Four criteria (acceptability, transferability, confirmability, and reliability) were confirmed for the validation of qualitative research.

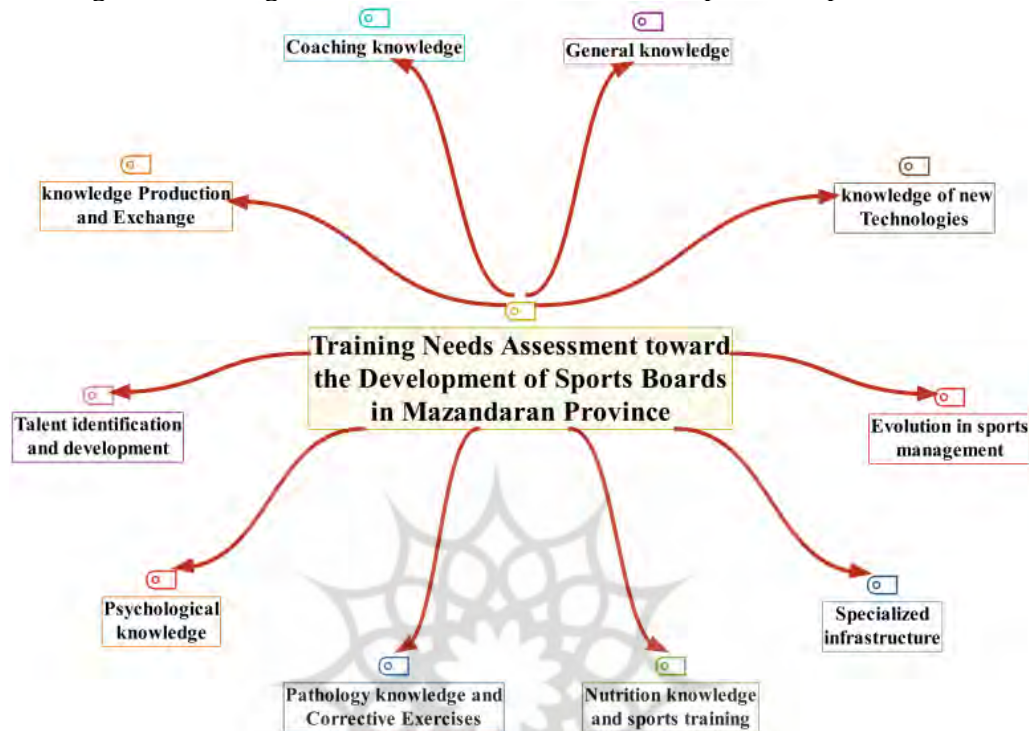
Results and Discussion

Of the 18 interviewees in this study, 7 were male and 11 were female. Most of the individuals had a bachelor's degree (7) and a master's degree (6). In addition, regarding their history of participation in educational discussions in sports in Mazandaran province, 9 had participated for more than 20 years; 6 for 15 to 20 years, and 3 for 10 to 15 years.

Based on the results of coding the themes taken from the interviews, ten main themes were identified, namely; coaching knowledge, general knowledge, knowledge of new technologies, knowledge production and exchange, evolution in sports management, talent identification and development, specialized infrastructure, nutrition knowledge and sports training, psychological knowledge and pathology knowledge and corrective exercises in the study of the Training Needs Assessment toward the Development of Sports Boards.

Trainers must be equipped with not only technical skills but also tacit knowledge; this knowledge enhances the trainer's skills to respond effectively and professionally in emergency situations. It should also be noted that the individual knowledge and skills of educators can only flourish with an efficient, transparent, and meritocratic-focused management infrastructure. One of the most important training needs assessments at the sports committee level is specialized sports infrastructure, which must not only be physically safe, but also technologically and environmentally standardized to support specialized training and up-to-date equipment. In turn, this standardization not only increases safety, but also accustoms athletes to professional and formal environments from an early age.

Figure 1. Training Needs Assessment toward the Development of Sports Boards

Source: Results Finding

Conclusion

Therefore, it is concluded that the coach training system has a staged and gradual structure. This structure allows coaches to gradually acquire basic to advanced skills and advance from the level of applied awareness to the professional level.

Keywords: Special training, Phenomenology, Sports Boards, Needs Assessment, Mazandaran Province.

نیازسنجی آموزشی مربیان در راستای توسعه هیئت‌های ورزشی استان مازندران

سیدحسین علوی ^{ID}*

دانشیار گروه آموزشی تربیت بدنی، دانشگاه ملی مهارت (فنی و حرفه‌ای)، تهران، ایران.

فرناز فخری ^{ID}

گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه اراک، اراک، ایران.

ابوالفضل آریج ^{ID}

دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

چکیده

موفقیت در عرصه‌های رقابتی نیاز به یادگیری فعال دارد که این امر با تمرین‌های هدفمند، بهبود مهارت‌ها و آموزش اصولی از طریق مربیان به دست می‌آید. لذا هدف از اجرای پژوهش حاضر نیازسنجی آموزشی مربیان در راستای توسعه هیئت‌های ورزشی استان مازندران بود. تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و با رهیافت کیفی مبتنی بر رویکرد پدیدارشناسی به روش کلایزی در پاییز ۱۴۰۴ اجرا شد. جامعه پژوهش از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته با مسئولین کمیته آموزش هیئت‌های ورزشی استان مازندران و کارشناسان آموزش اداره ورزش و جوانان شهرستان‌ها انجام شده است که با پیشبرد ۱۸ مصاحبه و به روش هدفمند اشباع نظری حاصل گردید. روایی و پایایی ابزار گردآوری اطلاعات براساس معیارهای لینکلن و گوبا (۱۹۸۸) بر مبنای قابلیت اعتبار، قابلیت اعتماد و تأییدپذیری تأیید شد. طبق نتایج تحلیل داده‌های پژوهش، ده مضمون اصلی به نام‌های دانش مربیگری، دانش عمومی، دانش فناوری‌های نوین، تولید و تبادل دانش، تحول در مدیریت ورزش، استعدادیابی و استعدادپروری، زیرساخت‌های تخصصی، دانش تغذیه و علم تمرین، دانش روانشناسی و دانش آسیب‌شناسی و حرکات اصلاحی در امر نیازسنجی آموزشی مربیان در راستای توسعه هیئت‌های ورزشی استان دسته‌بندی شد. لذا نتیجه‌گیری می‌شود که نظام آموزش مربیان از یک ساختار مرحله‌ای و تدریجی برخوردار است. این ساختار موجب می‌شود تا مربیان به صورت گام‌به‌گام مهارت‌های پایه تا پیشرفته را کسب کرده و از سطح آگاهی کاربردی به سطح حرفه‌ای ارتقا یابند.

کلیدواژه‌ها: آموزشی، توسعه، مربیان، هیئت‌های ورزشی، نیازسنجی.

مقدمه

در دهه‌های اخیر، ورزش به‌عنوان یکی از مؤثرترین ابزارهای توسعه انسانی و اجتماعی شناخته شده است لذا توسعه ورزش زمینه‌ساز رشد فرهنگی، همبستگی اجتماعی و افزایش سرمایه اجتماعی به‌شمار می‌آید (زنتگراف و راب^۱، ۲۰۲۳). بدیهی است تحقق توسعه ورزش در هر منطقه، مستلزم برنامه‌ریزی هدفمند، سرمایه‌گذاری در منابع انسانی و ارتقای سطح دانش و مهارت فعالان حوزه ورزش است (شلمباخ^۲ و همکاران، ۲۰۲۲). در این میان، نقش مربیان ورزشی به‌عنوان مهم‌ترین عامل انسانی در فرآیند آموزش و توسعه ورزش، بنیادین و کلیدی است. مربیان با هدایت علمی و تربیت ورزشکاران، سطح عملکرد و انگیزه آنان را افزایش داده و پیوند میان دانش، تجربه و عمل ورزشی را برقرار می‌سازند (علوی^۳ و همکاران، ۱۴۰۳).

شاخص‌های آموزشی یکی از عوامل موفقیت تیم‌ها و ورزشکاران در رشته‌های مختلف ورزشی است. فدراسیون‌ها، ادارات ورزش و جوانان و هیئت‌های ورزشی هر رشته با برطرف کردن کاستی‌ها می‌توانند روند ورزشکاران برای کسب امتیاز را بالا ببرند (پروئنکا لوپز^۴ و همکاران، ۲۰۲۲). قهرمان شدن فوراً به‌دست نمی‌آید زیرا نیاز به یک مربی متخصص، خود انضباطی قوی، آموزش پیچیده و مداوم دارد که در مراحل مختلف تمرین حفظ می‌شود (نوان^۵ و همکاران، ۲۰۲۱). بنابراین موفقیت در عرصه‌های رقابتی نیاز به یادگیری فعال از طریق ورزشکاران دارد که این امر با تمرین‌های هدفمند و بهبود مهارت‌ها و آموزش اصولی از طریق مربیان حرفه‌ای به‌دست می‌آید (لیو^۶، ۲۰۲۴).

آموزش مربیان معمولاً به‌عنوان یک دوره یا برنامه رسمی طراحی شده توسط نهادهای ملی حاکم (NGBs)^۷ ارائه می‌شود. آموزش مربیان توسط نهادهای حاکمیتی ورزش این پتانسیل را دارد که بخش مهمی از یادگیری مربیان را تشکیل دهد. باید در نظر داشت که توسعه چنین شاخص‌هایی با اصطلاحاتی چون توسعه فردی، شایستگی‌های مدیریتی، شبکه یادگیری، مشاوره (تعامل با یک همکار مشخص دارای تجربه بیشتر) و مربیگری متمرکز بر مهارت خاص، نوآوری و تغییر و بهره‌گیری از پژوهش‌های علمی برای بهبود عمل مرتبط است (والتون^۸ و همکاران، ۲۰۲۴). اساس چنین دیدگاهی این است که آموزش به‌صورت رسمی و یادگیری غیررسمی، مستمر و مادام‌العمر است و توسعه شایستگی‌های فردی مبتنی بر یادگیری و آموزش می‌باشد (فراهانی^۹ و همکاران، ۱۴۰۳). مرور پژوهش‌ها نشان می‌دهد که مطالعات بین‌المللی در حوزه نیازهای آموزشی مربیان ورزشی عمدتاً بر شناسایی عوامل کلیدی مؤثر بر عملکرد مربیان و ورزشکاران متمرکز بوده‌اند. سینگ^{۱۰} و همکاران (۲۰۲۴) با تأکید بر نقش آموزش مربیان در کنار عواملی چون امکانات تمرینی، استعدادیابی و ویژگی‌های شخصیتی نشان دادند که

-
1. Zentgraf & Raab
 2. Schlembach
 3. Alavi
 4. Proença Lopes
 5. Novan
 6. Liu
 7. National Governing Bodies
 8. Walton
 9. Farahani
 10. Singh

موفقیت ورزشی حاصل تعامل چندوجهی عوامل انسانی و ساختاری است. همچنین وانگ^۱ و همکاران (۲۰۲۵) بر اهمیت برنامه‌های رسمی آموزش مربیان و نقش نهادهای حاکمیتی در تضمین شایستگی‌های مربیگری تأکید ورزیدند. در سال‌های اخیر، جهت‌گیری پژوهش‌ها به سمت مهارت‌های نوین و فناوری‌محور تغییر یافته است. باروس^۲ و همکاران (۲۰۲۵) ده مهارت ارتقای سلامت مربیان را شناسایی کردند و اسلتر^۳ و همکاران (۲۰۲۶) بر ضرورت استفاده از پلتفرم‌های دیجیتال برای آموزش مربیان تأکید داشتند. کوپه^۴ و همکاران (۲۰۲۶) نیز یادگیری مشارکتی و ارتباط دانش جدید با پیشینه مربیان را از عوامل اثربخشی برنامه‌های توسعه مربی معرفی کردند. این روند نشان‌دهنده گذار از آموزش‌های سنتی به رویکردهای مشارکتی، دیجیتال و مهارت‌محور در عرصه بین‌المللی است. در پژوهش‌های داخلی نیز این تحول به چشم می‌خورد، هرچند با تأکید بیشتر بر بومی‌سازی و ساختارهای سازمانی همراه است. فراهانی و همکاران (۱۴۰۳) رابطه کیفیت آموزش با همراهی راهبردی فناوری اطلاعات را بررسی کردند و فتحی و ارجارگاه^۵ و همکاران (۱۴۰۳) نیازهای آموزشی مربیان را در پنج گروه توانایی‌های اخلاقی، بین‌المللی، تخصصی، نرم و همراهی سازمانی طبقه‌بندی نمودند که همسو با طبقه‌بندی شایستگی‌های هفت‌گانه گری و اندام^۶ (۱۴۰۴) شامل دانش حرفه‌ای، مهارت‌های مدیریتی، بین‌فردی و انگیزشی است. شجیع^۷ و همکاران (۱۴۰۴) نیز با آسیب‌شناسی آموزش مربیان فوتبال ایران، بر ضرورت طراحی برنامه جامع آموزشی و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و کتابخانه آنلاین تأکید کردند. جمع‌بندی این یافته‌ها حاکی از آن است که هم در سطح بین‌المللی و ملی، نیازهای آموزشی مربیان از مهارت‌های صرفاً فنی به سمت شایستگی‌های چندبعدی شامل مهارت‌های دیجیتال، مدیریتی، بین‌فردی و اخلاقی در حال گسترش است و طراحی نظام‌های آموزشی اثربخش نیازمند تلفیق این ابعاد با رویکردهای بومی و مشارکتی می‌باشد.

در این ارتباط یک بررسی جامع از تحقیقات داخلی و بین‌المللی مرتبط با نیازسنجی آموزشی هیئت‌های ورزشی نشان می‌دهد که در هیئت‌های ورزشی، انبوهی از چالش‌ها و مسائل مختلف پیرامون کمبود نیروی انسانی، آموزش‌های تخصصی و زیرساخت‌های لازم به چشم می‌خورد. این موانع به‌طور قابل توجهی کارایی عملیاتی مربیان را مختل می‌کند و تحقق اهداف آموزشی و قهرمانی آن را ناکام می‌گذارد. استان مازندران با دارا بودن ظرفیت‌های طبیعی و فرهنگی قابل توجه در عرصه ورزش، نیازمند نظام آموزشی کارآمدی برای مربیان فعال در سطح استان است؛ نظامی که بتواند کیفیت آموزش، به‌روزرسانی دانش تخصصی و مهارت‌های آموزشی آنان را تضمین کند. از این منظر، نیازسنجی آموزش‌های ویژه مربیان در راستای توسعه ورزش استان مازندران گامی اساسی در جهت شناسایی کاستی‌ها، اولویت‌ها و برنامه‌ریزی علمی برای رشد پایدار ورزش محسوب می‌شود. پژوهش حاضر از این جهت حائز اهمیت است که با شناسایی نظام‌مند نیازهای واقعی آموزشی مربیان، بستری برای طراحی الگویی بومی و عمل‌گرا فراهم می‌آورد که می‌تواند شکاف میان دانش نظری و الزامات عملی مربیگری را پر کند. این پژوهش

-
1. Wang
 2. Barros
 3. Slater
 4. Cope
 5. Fathi Vajargah
 6. Gerey & Andam
 7. Shajie

نه تنها به سیاست گذاران و مدیران ورزش استان در اولویت بندی برنامه های آموزشی یاری می رساند بلکه با ارائه چارچوبی مفهومی از نیازهای آموزشی در بستر هیئت های ورزشی، به غنای ادبیات موجود در حوزه آموزش مربیان در ایران افزوده و مسیر را برای تحقیقات آتی در این زمینه هموار می سازد. لذا این سؤال مطرح خواهد شد که الگوی آموزشی مربیان در راستای توسعه هیئت های ورزشی استان مازندران چگونه است؟

روش

هدف از اجرای پژوهش حاضر نیازسنجی آموزشی مربیان در راستای توسعه هیئت های ورزشی استان مازندران بود. تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و با رهیافت کیفی مبتنی بر رویکرد پدیدارشناسی به روش کلایزی^۱ در پاییز ۱۴۰۴ اجرا شد. جامعه پژوهش از طریق مصاحبه های نیمه ساختاریافته با مسئولین کمیته آموزش هیئت های ورزشی استان مازندران (به تعداد ۹ هیئت ورزشی) و کارشناسان آموزش اداره ورزش و جوانان شهرستان های استان مازندران (به تعداد ۹ نفر) انجام شده که با پیشبرد ۱۸ مصاحبه و به روش هدفمند اشباع نظری حاصل گردید. در گزینش نمونه های پژوهش از افرادی استفاده شد که با موضوع مورد مطالعه پژوهش ارتباط مستقیمی داشتند. تجربه مدیریتی و اجرایی و علمی افراد شرکت کننده، رضایت کامل آنان از مشارکت در فرآیند مصاحبه و توانایی آنان در انجام مصاحبه و بیان کردن مطالب، از شرایط ورود و انتخاب نمونه ها بود. همچنین معیار خروج شرکت کنندگان از پژوهش حاضر، نداشتن تمایل و انگیزه کافی به ادامه مشارکت با پژوهشگران و نبود اطلاعات مناسب در زمینه موضوعی پژوهش حاضر بود.

در نهایت مصاحبه ها به صورت نیمه ساختاریافته به تعداد ۱۸ مصاحبه پیش رفت و نتایج نشان از تکراری بودن یافته ها داشت. گفتنی است برای اطمینان از صحت امر، تعداد ۳ مصاحبه نهایی (مصاحبه شماره ۱۶ الی ۱۸) گواه بر تأیید نقطه اشباع نظری داشته است. پس از پایان هر مصاحبه، مصاحبه ها به صورت کامل تایپ شدند و کدگذاری توسط نرم افزار مکس کیودا^۲ ۲۰۲۰ صورت گرفت. چهار معیار (مقبولیت، انتقال پذیری، تأیید پذیری و قابلیت اطمینان) برای اعتباریابی پژوهش کیفی می باشد و معیارهایش با چهار معیار متعارف در پژوهش کمی (روایی درونی و بیرونی، پایایی و عینیت) پیوند داده شده اند که این چهار معیار در پژوهش حاضر بررسی و تأیید شدند. بدین منظور برای اعتبار از منابع موجود، ارسال متن مصاحبه، کدهای استخراج شده برای برخی شرکت کنندگان در پژوهش ارسال و از نظرات آنان استفاده شد. به منظور انتقال پذیری، از طریق مستندسازی برای دیگر محققین، گزارش جمعیت شناختی، تجربه نمونه ها و گزارش محیط پژوهش استفاده شد. به منظور تأیید پذیری پژوهش، از نظرات چند نفر از اساتید گروه مدیریت ورزشی که خارج از فرآیند مصاحبه ها بودند استفاده شد و نظرات آنان اعمال گردید. در نهایت به منظور قابلیت اعتماد، از درصد توافقی بین دو کدگذار استفاده شد و درصد توافق ۸۴/۶۱۵٪ گزارش شد.

یافته‌ها

در این بخش ویژگی‌های نمونه‌های تحقیق در قالب سمت، رشته تحصیلی، تحصیلات و سابقه فعالیت ارائه شده است.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی افراد مشارکت‌کننده در تحقیق

ردیف	سمت سازمانی	مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	جنسیت	دامنه سنی	سابقه فعالیت
P1	مسئول کمیته آموزش هیئت سوارکاری	دکتری تخصصی	مدیریت	زن	بین ۴۰ تا ۵۰ سال	۱۵ تا ۲۰ سال
P2	مسئول کمیته آموزش هیئت ووشو	کارشناسی ارشد	روانشناسی	زن	بین ۴۰ تا ۵۰ سال	بیشتر از ۲۰ سال
P3	مسئول کمیته آموزش هیئت تکواندو	کارشناسی ارشد	حقوق	مرد	بیشتر از ۵۰ سال	بیشتر از ۲۰ سال
P4	مسئول کمیته آموزش هیئت اسکواش	کارشناسی ارشد	فیزیولوژی ورزش	زن	بین ۴۰ تا ۵۰ سال	بیشتر از ۲۰ سال
P5	دبیر هیئت شمشیربازی	کارشناسی	مدیریت	زن	بین ۳۰ تا ۴۰ سال	۱۵ تا ۲۰ سال
P6	مسئول کمیته آموزش هیئت جودو	دیپلم	-	مرد	بین ۴۰ تا ۵۰ سال	بیشتر از ۲۰ سال
P7	مسئول کمیته آموزش هیئت اسکیت	دکتری تخصصی	مدیریت ورزشی	مرد	بین ۴۰ تا ۵۰ سال	بیشتر از ۲۰ سال
P8	مسئول کمیته آموزش هیئت ورزش‌های روستایی، بومی و محلی	کارشناسی	مدیریت	مرد	بیشتر از ۵۰ سال	بیشتر از ۲۰ سال
P9	مسئول کمیته IT هیئت فوتبال	کارشناسی	مکانیک	مرد	بین ۳۰ تا ۴۰ سال	۱۰ تا ۱۵ سال
P10	کارشناس آموزش اداره ورزش و جوانان	کارشناسی ارشد	فیزیولوژی ورزش	زن	بین ۴۰ تا ۵۰ سال	بیشتر از ۲۰ سال
P11	کارشناس آموزش اداره ورزش و جوانان	کارشناسی ارشد	روانشناسی	زن	بین ۴۰ تا ۵۰ سال	بیشتر از ۲۰ سال
P12	کارشناس آموزش اداره ورزش و جوانان	کارشناسی	تربیت بدنی و علوم ورزشی	زن	بین ۳۰ تا ۴۰ سال	۱۵ تا ۲۰ سال
P13	کارشناس آموزش اداره ورزش و جوانان	کارشناسی ارشد	مدیریت ورزشی	زن	بین ۴۰ تا ۵۰ سال	۱۵ تا ۲۰ سال
P14	کارشناس آموزش اداره ورزش و جوانان	کارشناسی	تربیت بدنی و علوم ورزشی	مرد	بین ۳۰ تا ۴۰ سال	بیشتر از ۲۰ سال
P15	معاون اداره ورزش و جوانان	کارشناسی	تربیت بدنی و علوم ورزشی	زن	بین ۳۰ تا ۴۰ سال	۱۰ تا ۱۵ سال
P16	کارشناس آموزش اداره ورزش و جوانان	کارشناسی	مدیریت دولتی	زن	بیش از ۵۰ سال	۱۰ تا ۱۵ سال
P17	کارشناس آموزش اداره ورزش و جوانان	دکتری تخصصی	مدیریت ورزشی	مرد	بین ۴۰ تا ۵۰ سال	۱۵ تا ۲۰ سال
P18	کارشناس آموزش اداره ورزش و جوانان	دکتری تخصصی	فیزیولوژی ورزشی	زن	بین ۴۰ تا ۵۰ سال	۱۵ تا ۲۰ سال

مأخذ: یافته‌های پژوهش

نتایج جدول ۱ نشان داد که از ۱۸ نفر مصاحبه‌شونده، تعداد ۷ نفر مرد و تعداد ۱۱ نفر زن بودند. بیشتر افراد دارای مدرک کارشناسی (۷ نفر) و کارشناسی ارشد (۶ نفر) بودند. علاوه بر این در ارتباط با سابقه مشارکت در مباحث آموزشی در ورزش استان مازندران، ۹ نفر به میزان بیش از ۲۰ سال؛ ۶ نفر به میزان ۱۵ تا ۲۰ سال و ۳ نفر به میزان ۱۰ تا ۱۵ سال مشارکت داشتند.

در این قسمت به جای ارائه تمامی صفحات نگارش شده از مصاحبه‌ها، گزیده‌ای از مصاحبه‌ها براساس حاشیه - نویسی بر متون مصاحبه ارائه شده است.

جدول ۲. نتیجه کدگذاری بخشی از مصاحبه‌ها

منبع	درون‌مایه یا مضامین فرعی	نقل قول‌ها
P1	دوره تولید محتوا در ورزش	به نظر من در طول سال‌های گذشته حدود ۶۰٪ از نیازهای آموزشی در رشته سوارکاری محقق شده اما هنوز نیاز به آموزش‌های تخصصی نظیر «دوره تولید محتوا» احساس می‌شود.
P2	دوره آمادگی جسمانی دوره استقامت قلبی - تنفسی کارگاه دانش‌افزایی برای مربیان	با توجه به نظرسنجی‌هایی که هر سه ماه یکبار در گروه مربیان استانی انجام می‌شود، بیشترین نیاز آموزشی مربیان به شرح برگزاری دوره‌های بدنسازی پیشرفته، استقامت و میدانی و اصول و تکنیک ضربات دست و پا در ساند و... است.
P6	زیرساخت‌های سخت‌افزاری تجهیزات و زیرساخت‌های نرم‌افزاری	برای آموزش موارد متنوعی وجود دارد که لازم و ملزوم است. مکان تمرین مناسب به همراه امکانات باکیفیت و وسایل آموزشی و تمرینی از مهم‌ترین آنها می‌باشد.
P13	ارتقای آزادی عمل هیئت‌ها در امور آموزشی و دوره‌ها	هیئت‌های شهرستانی نیاز به آزادی عمل بیشتری دارند. درواقع مسئولین آموزش در سطح اداره کل و هیئت‌های استانی ضمن هماهنگی بیشتر با هیئت‌های شهرستانی باید اجازه فعالیت‌های آموزشی و برگزاری دوره‌های مختلف را بدهند.

مأخذ: یافته‌های پژوهش

همان‌طور که مشاهده می‌شود، در جدول ۲ بخشی از یک نمونه از مصاحبه‌ها (مصاحبه شماره ۱-۲-۶-۱۳) هفت کد باز ایجاد شده که در ادامه نتایج بیشتری از کل تعداد کدهای باز ارائه شده است. برای رسیدن به یکپارچگی مورد نظر در این مرحله لازم است محقق پدیده اصلی را تنظیم و خود را به آن متعهد کند. در این قسمت مضامین اصلی و فرعی به صورت ترکیبی و محتوای هر یک از آن‌ها قرار داده شدند.

جدول ۳. مضامین اصلی و فرعی

مضامین اصلی	مضامین فرعی	منبع
دانش مربیگری	آزمون مربیگری در سطوح مختلف	P1, P8, P9, P10, P11, P16, P18
	کلینیک ۱ تا ۵ مربیگری (سوارکاری)	P1
	جلسات هم‌اندیشی مربیان، مسئولین و داوران برای انتقال تجربیات	P2, P4, P10, P12
	کارگاه دانش‌افزایی برای مربیان	P1, P4, P10, P11, P12, P17, P18
	دوره‌های آنالیز بازی	P4, P5, P13

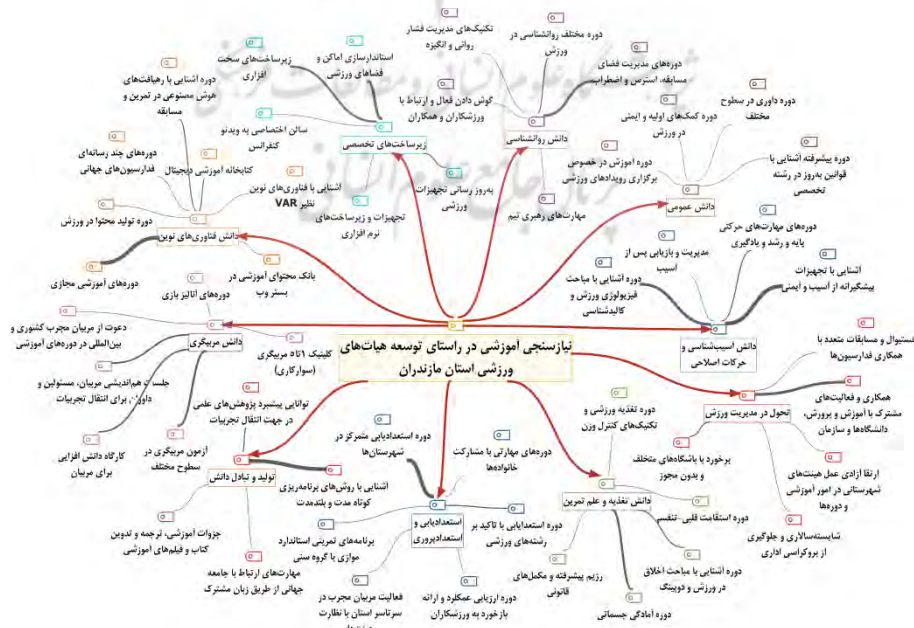
منبع	مضامین فرعی	مضامین اصلی
P2,P5,P8,P14,P17	دعوت از مربیان مجرب کشوری و بین‌المللی در دوره‌های آموزشی	دانش عمومی
P1,P5	دوره کمک‌های اولیه و ایمنی در ورزش	
P4,P10,P11,P13	دوره داوری در سطوح مختلف	
P1,P2,P3,P11	دوره آموزش درخصوص برگزاری رویدادهای ورزشی	
P4,P13,P17	دوره پیشرفته آشنایی با قوانین به‌روز در رشته تخصصی	دانش فناوری‌های نوین
P1,P6,P10	دوره تولید محتوا در ورزش	
P5,P17	دوره‌های چندرسانه‌ای فدراسیون‌های جهانی	
P1,P5,P10	بانک محتوای آموزشی در بستر وب	
P2,P10,P11	دوره‌های آموزشی مجازی	تولید و تبادل دانش
P3,P8,P14	کتابخانه آموزشی دیجیتال	
P4	آشنایی با فناوری‌های نوین نظیر VAR	
P2,P5,P7	دوره آشنایی با رهیافت‌های هوش مصنوعی در تمرین و مسابقه	
P2,P5	جزوات آموزشی، ترجمه و تدوین کتاب و فیلم‌های آموزشی	تولید و تبادل دانش
P3,P5,P13	آشنایی با روش‌های برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت و بلندمدت	
P5,P17	مهارت‌های ارتباط با جامعه جهانی از طریق زبان مشترک	
P4,P13	توانایی پیشبرد پژوهش‌های علمی در جهت انتقال تجربیات	
P2,P6,P7,P9,P14,P17,P18	همکاری و فعالیت‌های مشترک با آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها و سازمان‌های ورزشی	تحول در مدیریت ورزش
P2,P10,P14	فستیوال و مسابقات متعدد با همکاری فدراسیون‌ها	
P10,P13,P16	ارتقای آزادی عمل هیئت‌های شهرستانی در امور آموزشی و دوره‌ها	
P9,P12	شایسته‌سالاری و جلوگیری از بوروکراسی اداری	
P9,P12	برخورد با باشگاه‌های متخلف و بدون مجوز	استعدادیابی و استعدادپروری
P2,P5,P18	دوره استعدادیابی با تأکید بر رشته‌های ورزشی	
P2,P5,P7,P14,P18	دوره استعدادیابی متمرکز در شهرستان‌ها	
P2,P8,P12,P13	فعالیت مربیان مجرب در سرتاسر استان با نظارت هیئت‌ها	
P2,P9	دوره‌های مهارتی با مشارکت خانواده‌ها	استعدادیابی و استعدادپروری
P4,P5,P18	برنامه‌های تمرینی استاندارد موازی با گروه سنی	
P2,P5,P7	دوره ارزیابی عملکرد و ارائه بازخورد به ورزشکاران	
P3,P5,P6,P8,P17,P18	زیرساخت‌های سخت‌افزاری	زیرساخت‌های تخصصی
P3,P6,P8,P9,P17,P18	تجهیزات و زیرساخت‌های نرم‌افزاری	
P3,P14,P18	سالن اختصاصی به ویدئوکنفرانس	
P3,P5,P8,P17	استانداردسازی اماکن و فضاهای ورزشی	
P3,P6,P8,P17	به‌روزرسانی تجهیزات ورزشی	دانش تغذیه و علم تمرین
P15,P16	رژیم پیشرفته و مکمل‌های قانونی	
P2,P15	دوره تغذیه ورزشی و تکنیک‌های کنترل وزن	
P6,P10,P11	دوره آشنایی با مباحث اخلاق در ورزش و دوپینگ	
P2,P6,P10	دوره آمادگی جسمانی	

منبع	مضامین فرعی	مضامین اصلی
P2,P6	دوره استقامت قلبی - تنفسی	دانش روانشناسی
P2,P5	تکنیک‌های مدیریت فشار روانی و انگیزه	
P2,P5,P15	دوره‌های مدیریت فضای مسابقه، استرس و اضطراب	
P2.P5,P11,P15	دوره مختلف روانشناسی در ورزش	
P5,P10	مهارت‌های رهبری تیم	
P1,P7,P10	گوش دادن فعال و ارتباط با ورزشکاران و همکاران	دانش آسیب‌شناسی و حرکات اصلاحی
P3,P14	دوره آشنایی با مباحث فیزیولوژی ورزش و کالبدشناسی	
P3,P14	دوره‌های مهارت‌های حرکتی پایه و رشد و یادگیری	
P3,P14	آشنایی با تجهیزات پیشگیرانه از آسیب و ایمنی	
P8,P14	مدیریت و بازبایی پس از آسیب	

مأخذ: یافته‌های پژوهش

با استناد به نتایج کدبندی مضامین برگرفته از مصاحبه‌ها، ده مضمون اصلی به نام‌های دانش مربیگری، دانش عمومی، دانش فناوری‌های نوین، تولید و تبادل دانش، تحول در مدیریت ورزش، استعدادیابی و استعدادپروری، زیرساخت‌های تخصصی، دانش تغذیه و علم تمرین، دانش روانشناسی و دانش آسیب‌شناسی و حرکات اصلاحی در امر بررسی نیازسنجی آموزشی مربیان در راستای توسعه هیئت‌های ورزشی استان مازندران شناسایی شد. براساس ترکیب مضامین اصلی و فرعی برگرفته از متون مصاحبه‌ها، الگوی نهایی تحقیق با بهره‌گیری از نرم‌افزار Maxqda2020 به شرح زیر ارائه شده است:

نمودار ۱. الگوی نیازسنجی آموزشی مربیان در راستای توسعه هیئت‌های ورزشی استان مازندران

مأخذ: یافته‌های پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام این پژوهش ارائه الگوی نیازسنجی آموزشی مربیان در راستای توسعه هیئت‌های ورزشی استان مازندران بود. با استناد به نتایج کدبندی مضامین برگرفته از مصاحبه‌ها، ده مضمون اصلی به نام‌های دانش مربیگری، دانش عمومی، دانش فناوری‌های نوین، تولید و تبادل دانش، تحول در مدیریت ورزش، استعدادیابی و استعدادپروری، زیرساخت‌های تخصصی، دانش تغذیه و علم تمرین، دانش روانشناسی و دانش آسیب‌شناسی و حرکات اصلاحی، در امر بررسی نقش ورزش بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی استان مازندران شناسایی شد.

یکی از مضامین اصلی شناسایی شده در این پژوهش، دانش مربیگری بود. در تبیین یافته‌های این بخش باید بیان داشت که سطوح مختلف آزمون مربیگری به‌طور مثال کلینیک‌های ۱ تا ۵ در ورزش سوارکاری نشان می‌دهد که نظام آموزش مربیان از یک ساختار مرحله‌ای و تدریجی برخوردار است. این ساختار موجب می‌شود تا مربیان به‌صورت گام‌به‌گام مهارت‌های پایه تا پیشرفته را کسب کرده و از سطح آگاهی کاربردی به سطح حرفه‌ای ارتقا یابند. از طرف دیگر، برگزاری جلسات هم‌اندیشی میان مربیان، داوران و مسئولین، شرایطی برای تبادل تجربه، ارزش‌یابی عملکرد و حل مسائل مشترک به‌وجود می‌آورد. چنین رویدادهایی سبب می‌شود تا دانش ضمنی (تجربیات شخصی و مهارتی مربیان) به دانش آشکار و قابل انتقال تبدیل شود. این یافته با نتایج گری و اندام (۱۴۰۴) همسو است که شایستگی‌های مربیان را در هفت مؤلفه شامل دانش حرفه‌ای، مهارت‌های حرفه‌ای و مهارت‌های مدیریتی و رهبری طبقه‌بندی کرده است. همچنین جولینو^۱ و همکاران (۲۰۲۲) نیز نشان دادند که سیستم اجرایی مربیگری و تخصص مربی بر توسعه و پیشرفت ورزش مؤثر است که با ساختار مرحله‌ای آزمون‌های مربیگری همخوانی دارد. کوپه و همکاران (۲۰۲۶) نیز با تأکید بر ایجاد ارتباط بین دانش آموزشی قبلی و جدید و یادگیری مشارکتی به‌عنوان وسیله‌ای برای افزایش درک مربی، بر نقش جلسات هم‌اندیشی در تبدیل دانش ضمنی به آشکار صحنه می‌گذارند. والتون و همکاران (۲۰۲۴) نیز معتقدند که متخصصین ورزش، تأثیرگذاری مهمی بر یادگیری و تمرین حرفه‌ای مربیان دارند و کارگاه‌های دانش‌افزایی موجب می‌شود مربیان رویکردی علمی و به‌روز را دنبال کنند. این یافته‌ها در مجموع تأکید دارند که دانش مربیگری محصول تعامل میان آموزش رسمی، تجربه عملی و تبادل دانش میان فعالان این حوزه است.

همچنین یکی از مضامین اصلی شناسایی شده در این پژوهش، دانش عمومی بود. در تبیین یافته‌های این بخش باید بیان داشت که مربیان باید علاوه بر مهارت‌های فنی به دانش عمومی نیز مجهز باشند. این بعد از دانش، مهارت مربی را تقویت می‌کند تا در شرایط اضطراری بتواند واکنش مؤثر و حرفه‌ای نشان دهد. همچنین باید در نظر داشت که مربیان نه تنها به‌عنوان آموزش‌دهنده بلکه به‌عنوان الگوی رعایت قانون در میدان عمل نقش دارند. آنها تمرین‌ها را براساس قواعد فدراسیون و الزامات مسابقه طراحی می‌کنند و عملکرد ورزشکار را در چارچوب ضوابط ارزیابی و از بروز تخلفات یا جرمه‌های فنی جلوگیری می‌کنند. در نتیجه این دانش زمینه‌ساز قضاوت عادلانه و آموزش

منصفانه در فرآیند تربیت ورزشکار است. این یافته‌ها با نتایج فتحی وارجارگاه و همکاران (۱۴۰۳) نیز توانایی‌های اخلاقی و توانایی‌های نرم را به‌عنوان دو گروه از نیازهای آموزشی مربیان فدراسیون پهلوانی معرفی کردند که با مفهوم دانش عمومی و نقش الگویی مربیان همراستا است. باروس و همکاران (۲۰۲۵) نیز ده مهارت ارتقای سلامت مربیان را شناسایی کردند که ازجمله آنها می‌توان به ارتباط، الگوسازی نقش و خودمدیریتی اشاره کرد؛ مهارت‌هایی که مستقیماً با توانایی مربی در مدیریت شرایط اضطراری و ایفای نقش به‌عنوان الگوی قانون‌مداری مرتبط است. بنابراین دانش عمومی فراتر از آگاهی‌های روزمره، زیربنای رفتار حرفه‌ای و اخلاقی مربیان محسوب می‌شود.

علاوه‌براین، یکی از مضامین اصلی شناسایی شده در این پژوهش، دانش فناوری‌های نوین بود. در تبیین یافته‌های پژوهش باید بیان داشت که مربیان در مسیر حرفه‌ای شدن، نیازمند تسلط بر ابزارهای تولید رسانه‌ای (ویدئو، پادکست، اینفوگرافیک و...) برای انتقال مؤثرتر مفاهیم آموزشی هستند. درواقع شاخص‌های فناوری اطلاعات، مربی را از یک آموزشگر سنتی به تسهیل‌گر یادگیری دیجیتال تبدیل می‌کند. دانش رسانه‌ای موجب افزایش جذابیت، ماندگاری و تنوع در فرآیند آموزش می‌شود. به‌طور مثال مربیان از طریق کتابخانه دیجیتال می‌توانند در هر زمان و مکان به داده‌ها، ویدئوها و مقالات آموزشی دسترسی داشته باشند؛ امری که باعث تسریع در به‌روزرسانی مداوم دانش مربیان می‌شود. همچنین باید در نظر داشت که استفاده از پلتفرم‌های آنلاین به افزایش عدالت آموزشی و مشارکت گسترده‌تر مربیان منجر می‌شود. این یافته‌ها با نتایج اسلتر و همکاران (۲۰۲۶) همسو است که پلتفرم‌های دیجیتال ازجمله پادکست‌ها، وبسایت‌ها و ویدیوها را به‌عنوان رسانه‌های اصلی ترجیحی مربیان برای دریافت آموزش معرفی کرده و بر ضرورت استفاده از فناوری دیجیتال جذاب برای انتقال محتوای مبتنی بر شواهد تأکید داشتند. شجیع و همکاران (۱۴۰۴) نیز در آسیب‌شناسی آموزش مربیان فوتبال ایران بر استفاده از فناوری‌های نوین، رسانه، سمینارهای آموزشی، ایجاد کتابخانه آنلاین و ثبت بانک اطلاعاتی مربیان تأکید کردند که با یافته حاضر در زمینه کتابخانه دیجیتال و ابزارهای رسانه‌ای همخوانی کامل دارد. فراهانی و همکاران (۱۴۰۳) نیز نشان دادند که کیفیت آموزش بر شاخص‌های بلوغ همراهی راهبردی فناوری اطلاعات در فدراسیون‌های ورزشی اثرگذار است که این امر نقش حیاتی فناوری‌های نوین را در ارتقای کیفیت آموزش مربیان تأیید می‌کند. درمجموع، دانش فناوری‌های نوین نه تنها دسترسی به منابع آموزشی را تسهیل می‌کند بلکه فرآیند یاددهی-یادگیری را متحول و اثربخش‌تر می‌سازد.

همچنین یکی از مضامین اصلی شناسایی شده در این پژوهش، تولید و تبادل دانش بود. در تبیین یافته‌های این بخش باید بیان داشت که تهیه جزوات آموزشی، ترجمه و تدوین کتاب و فیلم‌های آموزشی نه تنها نشان از نقش فعال مربیان در توسعه محتوای آموزشی تخصصی و کاربردی رشته ورزشی مربوطه است بلکه این اقدام فراتر از انتقال دانش موجود، موجب استقلال علمی و غنای محتوایی نظام مربیگری می‌شود. همچنین آشنایی با روش‌های برنامه‌ریزی و تمرین منجر خواهد شد که مربیان از اصول برنامه‌ریزی آگاه شده و بتوانند مسیر رشد ورزشکاران، تیم‌ها و حتی ساختار آموزشی خود را هدفمند و مرحله‌ای طراحی کنند. یکی از مهم‌ترین عوامل رشد و پیشرفت مربیان مطابق با نتایج، مهارت‌های ارتباط با جامعه جهانی از طریق زبان مشترک است. در دنیای امروز مربی توانمند باید قادر باشد از طریق زبان مشترک (به‌ویژه زبان انگلیسی) با نهادهای آموزشی، فدراسیون‌ها و مربیان سایر کشورها

ارتباط برقرار کند تا بتواند موازی با استانداردهای جهانی در رشته ورزشی خود پیش برود. این نتایج با یافته‌های جولینو و همکاران (۲۰۲۲) همسو است که نشان دادند سیستم اجرایی مربیگری و تخصص مربی بر توسعه و پیشرفت ورزش مؤثر است. همچنین شجاع و همکاران (۱۴۰۴) نیز با تأکید بر ایجاد کتابخانه آنلاین و ثبت بانک اطلاعاتی مربیان و استفاده از سمینارهای آموزشی و فناوری‌های نوین، بر ضرورت تولید و تبادل دانش میان مربیان صحنه می‌گذارند. اسلتر و همکاران (۲۰۲۶) نیز پلتفرم‌های دیجیتال از جمله پادکست‌ها، وبسایت‌ها و ویدیوها را رسانه‌های اصلی برای انتقال آموزش به مربیان معرفی کردند که با تهیه فیلم‌های آموزشی و محتوای دیجیتال در یافته حاضر همخوانی دارد. در مجموع، تولید و تبادل دانش نه تنها موجب ارتقای سطح علمی مربیان می‌شود بلکه بستری برای هم‌راستایی با استانداردهای بین‌المللی فراهم می‌آورد.

علاوه‌براین، یکی از مضامین اصلی شناسایی شده در این پژوهش، تحول در مدیریت ورزش بود. در تبیین یافته‌های این بخش باید بیان داشت که دانش و مهارت‌های فردی مربیان تنها با وجود یک زیرساخت مدیریتی کارآمد، شفاف و متمرکز بر شایسته‌سالاری می‌تواند به اوج شکوفایی برسد. با این وجود، اگر آزادی عمل و فعالیت‌های آموزشی نیز در سطح هیئت‌های شهرستانی محقق شود، می‌توان آموزش‌ها و دوره‌ها را متناسب با نیازها و ظرفیت‌های ورزش شهرستان‌ها طراحی و اجرا نمود که این امر اثربخشی را در سطح خرد افزایش داده و منجر به فعال‌سازی پتانسیل‌های شهرستان‌ها و کاهش وابستگی بیش‌ازحد به تصمیم‌گیری‌های متمرکز خواهد شد. این نتایج با یافته‌های وانگ و همکاران (۲۰۲۵) همسو است که همکاری و فعالیت‌های مشترک با آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها و سازمان‌های ورزشی را عامل حرکت از رویکرد جزیره‌ای به مدل مدیریت شبکه‌ای و چندذینفعی معرفی کردند. گودرزی^۱ (۱۴۰۴) نیز عوامل مؤثر بر توانمندسازی هیئت‌های ورزشی را شامل عوامل آموزشی، غنی‌سازی و نگرش شغلی، تفویض اختیار، انگیزه‌ها و مدیریت مشارکتی دانست که با آزادی عمل هیئت‌های شهرستانی و تمرکززدایی در یافته حاضر همخوانی دارد. این امر بر اهمیت زیرساخت مدیریتی کارآمد در نظام ورزش تأکید دارد.

همچنین یکی از مضامین اصلی شناسایی شده در این پژوهش، استعدادیابی و استعدادپروری بود. در تبیین یافته‌های این بخش باید بیان داشت که عامل‌های شناسایی شده در این بخش مستقیماً به قلب موضوع شناسایی، پرورش و نگهداشت سرمایه‌های انسانی (ورزشکاران) در سطح ورزش استان مازندران اشاره دارد. باید به این امر اشاره داشت که تلاش نظام مربیگری برای ایجاد یک چرخه کامل و ساختاریافته برای شناسایی، آموزش اختصاصی و توسعه بلندمدت ورزشکاران معطوف است که این امر از سطح پایه شروع شده و با ارزیابی مستمر محقق خواهد شد. درواقع تمرکز استعدادیابی باید بر تمامی شهرستان‌های استان مازندران باشد تا بدین وسیله تضمین شود که استعدادها در تمام مناطق استان شناسایی و جذب شده‌اند. این رویکرد، پراکندگی جغرافیایی استعدادها را لحاظ کرده و از هدر رفتن ظرفیت‌ها در مناطق دوردست جلوگیری می‌کند. همچنین باید بیان داشت که مصاحبه‌شوندگان اذعان نمودند که استعدادیابی مؤثر نیازمند نظارت دقیق بر مربیانی است که این فرآیند را اجرا می‌کنند. همچنین نیازمند حمایت و حضور خانواده‌ها در صحنه عمل می‌باشد تا نیازهای آموزشی ورزشکاران مشخص شود. این امر

نشان‌دهنده این نکته است که استعدادپروری یک فرآیند صرفاً ورزشی نیست بلکه نیازمند حمایت اجتماعی و آموزشی محیطی است. این نتایج با یافته‌های سوتیریادو^۱ و همکاران (۲۰۲۵) همسو است که باشگاه‌های محلی را مسئول فرآیندهای استعدادیابی، جذب، نگهداری، انتقال و پرورش ورزشکاران می‌دانند. نوان و همکاران (۲۰۲۱) نیز آموزش مربیان، امکانات تمرینی و استعدادیابی را از جمله عوامل مؤثر بر کسب مدال معرفی کردند که بر اهمیت استعدادیابی در کنار سایر مؤلفه‌های توسعه ورزش تأکید دارد. سینگ و همکاران (۲۰۲۴) نیز عوامل زمینه‌ای شامل والدین، مربیان، هم‌تیمی‌ها و مدرسه را در سطح قهرمانی مؤثر دانستند که با نقش حمایت خانواده و نظارت مربیان در فرآیند استعدادیابی همسو است.

علاوه‌براین، یکی از مضامین اصلی شناسایی شده در این پژوهش، زیرساخت‌های تخصصی بود. در تبیین یافته‌های این بخش باید بیان داشت که یکی از مهم‌ترین نیازسنجی‌های آموزشی در سطح هیئت‌های ورزشی زیرساخت‌های تخصصی ورزش هستند که نه تنها از نظر فیزیکی باید ایمن باشد بلکه از نظر فناوری و استانداردسازی محیطی نیز قابلیت پشتیبانی از آموزش‌های تخصصی و تجهیزات به‌روز را داشته باشد. این استانداردسازی نه تنها ایمنی را افزایش می‌دهد بلکه ورزشکاران را از سنین پایین به محیط‌های حرفه‌ای و رسمی عادت می‌دهد. علاوه‌براین، نیازهای نرم‌افزاری نیز احساس می‌شود که امروزه با استفاده از اپلیکیشن‌ها یا سیستم‌های مدیریت داده اقدام به ثبت عملکرد، پیگیری پیشرفت، تجزیه و تحلیل ویدئویی و مدیریت برنامه‌های تمرینی خواهد شد. زمانی می‌توان به حداکثر کارایی رسید که ابزارهای سخت‌افزاری (تجهیزات فیزیکی)، نرم‌افزاری (تحلیل داده) و محیطی (استانداردسازی فضا) در دسترس مربیان و ورزشکاران قرار گیرد. به‌طور مثال وجود سالن ویدئو کنفرانس یک الزام برای ارتباط مؤثر با متخصصین ورزشی در داخل و خارج کشور برای برگزاری وبینارها و انجام جلسات آموزشی با استانداردهای بالا است. این نتایج با یافته‌های میرحاجیان^۲ و همکاران (۱۴۰۱) همسو است که سازگاری محیطی، زیرساخت و بسترهای مناسب را از مهم‌ترین عوامل توسعه ورزش ایران معرفی کردند. کوک^۳ و همکاران (۲۰۲۱) نیز ایجاد امکانات و تجهیزات را از جمله مسائل مرتبط با مدیریت در کسب موفقیت ورزشکاران دانستند. در همین راستا، شجیع و همکاران (۱۴۰۴) بر ارتقای زیرساخت‌های آموزشی و استفاده از فناوری‌های نوین و کتابخانه آنلاین در نظام آموزش مربیان تأکید داشتند. همچنین اسلتر و همکاران (۲۰۲۶) بر توسعه منابع آموزشی مبتنی بر فناوری دیجیتال برای بهبود ظرفیت مربیان تأکید کردند که با نیاز به زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری در یافته حاضر همخوانی دارد. درمجموع، زیرساخت‌های تخصصی بستر فیزیکی و فناوریانه لازم برای تحقق سایر ابعاد آموزشی را فراهم می‌آورد و بدون آن، سایر مؤلفه‌های دانشی و مهارتی به نتیجه مطلوب نمی‌رسند. همچنین یکی از مضامین اصلی شناسایی شده در این پژوهش، دانش تغذیه و علم تمرین بود. در تبیین یافته‌های این بخش باید بیان داشت که مربی موفق امروزی باید علاوه‌بر دانش فنی رشته تخصصی خود، بر مباحثی نظیر پروتکل‌های پیشرفته تغذیه، فیزیولوژی ورزشی، آمادگی جسمانی چندبعدی و تعهد کامل به اصول اخلاقی و قانونی مبارزه با دوپینگ تسلط داشته باشد. این امر مربی را به یک متخصص ورزشی تبدیل می‌کند که می‌تواند ورزشکار

1. Sotiriadou
2. Mirhajiyan
3. Cook

را در بالاترین استانداردهای جهانی آماده سازد. مربی باید دانش کافی در مورد رژیم‌های تخصصی و نحوه استفاده از مکمل‌های مجاز (قانونی و تأیید شده) داشته باشد تا انرژی، ریکاوری و ترکیب بدنی ورزشکار را تأمین کند. علاوه بر این، از مهم‌ترین عوامل شناسایی شده در این بخش، آشنایی با مباحث و رهیافت‌های آمادگی جسمانی و حرکتی بود. رشد و پیشرفت ورزشی نیاز به حفظ تمرکز و توان جسمانی در طول زمان دارد. آموزش علمی روش‌های افزایش آستانه لاکتات^۱ و بهبود کارایی سیستم‌های انرژی، مستقیماً به بهبود توانایی ورزشکار در حفظ فرم و تمرکز در لحظات حساس منجر می‌شود. البته این آمادگی صرفاً استقامت قلبی- تنفسی نیست بلکه سایر فاکتورهای آمادگی نظیر قدرت، تعادل و هماهنگی عصبی- عضلانی نیز مؤثر است. این نتایج با یافته‌های ایواندانا^۲ و همکاران (۲۰۲۱) همسو است که سه عامل فیزیکی، فنی و روانی را برای پیشرفت بهینه ورزشکاران مؤثر دانستند و بر نقش عوامل فیزیکی در کنار سایر ابعاد تأکید داشتند. گری و اندام (۱۴۰۴) نیز دانش حرفه‌ای و مهارت‌های حرفه‌ای را از مؤلفه‌های اصلی شایستگی مربیان برشمردند که دانش تغذیه و علم تمرین مصداق بارزی از این شایستگی‌ها محسوب می‌شود. باروس و همکاران (۲۰۲۵) نیز مهارت‌های ارتقای سلامت مربیان را شناسایی کردند که از جمله آنها می‌توان به حمایت از سلامت، پیشگیری و خودمدیریتی اشاره کرد که با مباحث تغذیه، مبارزه با دوپینگ و مدیریت آمادگی جسمانی ارتباط مستقیم دارد. در مجموع، دانش تغذیه و علم تمرین وجه تلفیق‌کننده دانش نظری و عملی در عملکرد مربیان است و تسلط بر آن مربی را از یک آموزش‌دهنده صرف به یک متخصص جامع ورزشی ارتقا می‌دهد.

علاوه بر این، یکی از مضامین اصلی شناسایی شده در این پژوهش، دانش روانشناسی بود. در تبیین یافته‌های این بخش باید بیان داشت که عملکرد برتر ورزشی، بیش از آنکه تابعی از توانایی فیزیکی باشد، وابسته به آمادگی ذهنی، مهارت‌های ارتباطی و توانایی رهبری مربی است. تکنیک‌های مدیریت فشار روانی و انگیزه و مدیریت فضای مسابقه، استرس و اضطراب، هسته اصلی روانشناسی ورزشی کاربردی را تشکیل می‌دهند. مربی باید ابزارهای علمی برای کمک به ورزشکار در حفظ آرامش، تمرکز و مدیریت علائم اضطراب در لحظات حساس مسابقه را بیاموزد. همچنین مربی با گوش دادن فعال، می‌تواند نگرانی‌های پنهان ورزشکار، موانع ذهنی یا مشکلات ارتباطی او را شناسایی کند که معمولاً در قالب کلام مستقیم بیان نمی‌شوند. این نتایج با یافته‌های ایواندانا و همکاران (۲۰۲۱) همسو است که یکی از سه عامل مؤثر بر پیشرفت بهینه ورزشکاران را عامل روانی معرفی کرده و بر نقش اضطراب رقابتی به عنوان یکی از حوزه‌های مهم روانشناسی ورزشی تأکید داشتند. باروس و همکاران (۲۰۲۵) نیز مهارت‌های ارتقای سلامت مربیان را شناسایی کردند که از جمله آنها می‌توان به حمایت از سلامت، انگیزه، ارتباط و الگوسازی نقش اشاره کرد که مستقیماً با توانایی مربی در مدیریت روانی ورزشکاران مرتبط است. در مجموع، دانش روانشناسی نه یک مهارت جانبی بلکه یکی از ارکان اصلی توانمندسازی مربیان برای هدایت مؤثر ورزشکاران در مسیر رشد و موفقیت محسوب می‌شود.

همچنین یکی از مضامین اصلی شناسایی شده در این پژوهش دانش آسیب‌شناسی و حرکات اصلاحی بود. در تبیین یافته‌های این بخش باید بیان داشت که این دانش پایه‌ای‌ترین و شاید حیاتی‌ترین بُعد ایمنی و بقای عملکردی ورزشکار را پوشش می‌دهد. دانش آسیب‌شناسی نشان‌دهنده ضرورت تسلط مربی بر علم پیشگیری، شناسایی و مدیریت آسیب‌ها است تا ضمن به حداکثر رساندن پتانسیل ورزشی، ریسک‌های ناشی از تمرینات فیزیکی و استفاده از تجهیزات را به حداقل برساند. مربی باید بداند بدن چگونه به استرس تمرین پاسخ می‌دهد و فرآیندهای خستگی و ریکاوری چگونه رخ می‌دهند تا تمرینات را در بازه ایمن و مؤثر تنظیم کند. همچنین مربی می‌تواند برنامه‌ریزی تمرینی خود را با توجه به سن، مراحل رشد و بلوغ عصبی-عضلانی ورزشکار (به‌ویژه در سنین پایه) تنظیم کند و از اعمال فشارهای نامناسب جلوگیری نماید. این نتایج با یافته‌های باروس و همکاران (۲۰۲۵) همسو است که مهارت پیشگیری را به‌عنوان یکی از ده مهارت ارتقای سلامت مربیان معرفی کردند که مستقیماً به شناسایی و مدیریت آسیب‌ها و ایمنی ورزشکار مرتبط است. ایواندانا و همکاران (۲۰۲۱) نیز عوامل فیزیکی را یکی از سه عامل مؤثر بر پیشرفت بهینه ورزشکاران دانستند که شناخت فرآیندهای خستگی، ریکاوری و پاسخ بدن به استرس تمرین در زمره آن قرار می‌گیرد. گری و اندام (۱۴۰۴) با تأکید بر دانش حرفه‌ای و مهارت‌های حرفه‌ای به‌عنوان مؤلفه‌های شایستگی مربیان، ضرورت تسلط بر مبانی علمی آسیب‌شناسی و حرکات اصلاحی را تأیید می‌کنند. درمجموع، دانش آسیب‌شناسی و حرکات اصلاحی ضامن سلامت و پایداری عملکرد ورزشکار در بلندمدت است و فقدان آن می‌تواند تمام سرمایه‌گذاری‌های آموزشی و تمرینی را تحت تأثیر قرار دهد.

براساس ده مضمون شناسایی شده (دانش مربیگری، دانش عمومی، دانش فناوری‌های نوین، تولید و تبادل دانش، تحول در مدیریت ورزش، استعدادیابی و استعدادپروری، زیرساخت‌های تخصصی، دانش تغذیه و علم تمرین، دانش روانشناسی و دانش آسیب‌شناسی و حرکات اصلاحی) اقدام به نیازسنجی آموزشی مربیان در هیئت‌های ورزشی استان مازندران شده است. با بررسی و پوشش خلأهای موجود می‌توان به رشد و توسعه مربیان شاغل در ورزش مازندران کمک شایانی نمود و مهم‌ترین شاخص‌های آموزشی را مشخص نمود. همچنین این نتایج چارچوبی عملی برای طراحی برنامه‌های آموزشی هیئت‌های ورزشی استان مازندران فراهم می‌کند. بر این اساس می‌توان دوره‌های آموزشی هدفمند، بازآموزی مربیان و همکاری ساختارمند با دانشگاه‌ها و متخصصان را برنامه‌ریزی کرد تا توان علمی و اجرایی هیئت‌ها ارتقا یافته و زمینه توسعه پایدار ورزش در استان تقویت شود. علاوه بر بهره‌مندی هیئت‌های ورزشی و اداره کل ورزش و جوانان استان مازندران، مسئولین محترم ادارات کل ورزش و جوانان سایر استان‌ها و هیئت‌های ورزشی استانی و شهرستانی نیز می‌توانند با رعایت مسائل انطباقی از جهت ساختاری، مدیریتی و فرهنگی، اقدام به تعمیم نتایج پژوهش حاضر به شرایط بومی خود کرده و از آن در بهبود برنامه‌ریزی آموزشی و ارتقای کارآمدی و توسعه ورزش بهره‌برداری نمایند.

در ادامه در ارتباط با پیشنهادهای کاربردی باید بیان داشت که با توجه به مضمون تولید و تبادل دانش به مسئولین آموزش اداره کل ورزش و جوانان مازندران پیشنهاد می‌شود که یک پلتفرم نرم‌افزاری در حوزه ورزش برای ذخیره، تبادل و دسترسی به منابع آموزشی در حوزه‌های تخصصی و ضمنی نظیر روانشناسی، علم تمرین و آسیب‌شناسی شامل ویدئوهای آموزشی، جزوه، مقالات، قوانین و مصوبات جدید فدراسیون‌های جهانی برای

پوشش نیازهای مربیان در نظر گرفته شود. همچنین، این پلتفرم می‌تواند شامل درگاهی برای فراخوان‌های استعدادیابی به صورت متمرکز و غیرمتمرکز باشد. با توجه به مضمون زیرساخت‌های تخصصی پیشنهاد می‌شود که با تسهیل دسترسی به تجهیزات به روز در اماکن و فضاهای ورزشی و ایجاد صندوق‌های حمایتی یا تسهیلات برای مربیان و باشگاه‌های خصوصی، جهت به روزرسانی تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری اقدام گردد. علاوه بر این پیشنهاد می‌شود برای تسهیل تعاملات بین‌المللی مربیان در هر شهرستان به کمک اداره‌های ورزش و جوانان، حداقل یک مرکز تخصصی مجهز به سالن‌های ویدئو کنفرانس استاندارد در نظر گرفته شود.

پژوهش حاضر نیز به مانند سایر پژوهش‌های علمی دارای محدودیت‌هایی است. درحالی که حجم نمونه مطالعه مناسب بود، نمونه‌های بزرگتر و متنوع‌تر (نظیر مسئولین و متولیان وزارت ورزش و جوانان، مربیان و ورزشکاران شاغل در سطح استان و مدیران و مسئولین اماکن و فضاهای ورزشی استان مازندران) می‌توانند درک جامع‌تری از نیازسنجی آموزشی مربیان در راستای توسعه هیئت‌های ورزشی ارائه دهد. همچنین یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش سختی ارتباط با جامعه پژوهش بود که به علت مشغله‌های متعدد کاری امکان ارتباط حضوری با تمامی افراد در سرتاسر استان مازندران و بازدید و بررسی میدانی وجود نداشت. همچنین محدود بودن جغرافیای پژوهش به استان مازندران، تعمیم نتایج به سایر استان‌ها و نیازهای آموزشی را متأثر ساخته است. تکیه بر روش‌های خاص، مانند الگوهای با چهارچوب مشخص نظیر روش پدیدارشناسی، ممکن است کاوش عوامل در حال ظهور یا غیر متعارف را که می‌تواند بر نیازسنجی آموزشی مربیان در راستای توسعه هیئت‌های ورزشی استان مازندران تأثیر بگذارد، محدود کند. لذا در ارتباط با پیشنهادهای پژوهشی می‌توان با بهره‌مندی از سایر روش‌های پژوهش به شفافیت بیشتر موضوع پرداخت. در این ارتباط می‌توان برای مطالعات آتی با ساخت یک پرسشنامه محقق ساخته از مضامین شناسایی شده و اعتباریابی آن، به بررسی میزان تأثیر هریک از مضامین شناسایی شده و اولویت‌بندی آن پرداخت. همچنین می‌توان در پژوهشی به ارائه چهارچوب پلتفرم‌های تخصصی ورزش برای جامعه ورزش استان مازندران پرداخت.

تعارض منافع

مقاله حاضر بر گرفته از طرح پژوهشی به شماره ۲۲۳/۱/۳۲۶۵۵ با عنوان «نیازسنجی آموزشی مربیان در راستای توسعه هیئت‌های ورزشی استان مازندران»، تحت حمایت اداره کل ورزش و جوانان استان مازندران است.

سپاسگزاری

نگارندگان بر خود لازم می‌دانند تا از تمامی مشارکت‌کنندگان پژوهش و مسئولین محترم اداره کل ورزش و جوانان استان مازندران به علت حمایت‌های مادی و معنوی در این پژوهش تشکر و سپاسگزاری نمایند.

ORCID

Seyed Hossein Alavi <http://orcid.org/0009-0007-8679-1497>

Farnaz Fakhri <http://orcid.org/0000-0002-9766-7594>

Abolfazl Arij <http://orcid.org/0000-0003-3099-6278>

References

- Alavi, S.H., Yanpi, T. & Arij, A. (2024). Designing a paradigm model for the continuity of athletes medals (case study: Mazandaran province). *Sport Management Journal*, 17(4), 1-24. doi: 10.22059/jsm.2024.377212.3310 [In Persian]
- Bakkenbüll, L.B. & Dilger, A. (2020). Willingness to pay and except for hosting Olympic games in Germany. *Athens Journal of Sports*, 7(3), 189-204. <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2930060>
- Barros, K., Vuillemin, A., Rostan, F., Lemmonier, F., Guillemin, F., Tezier, B. & Van Hoyer, A. (2025). Defining health promoting sports coaches skills: a systematic review. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 20(3), 1268-1286. <https://doi.org/10.1177/17479541251320830>
- Cook, G.M., Fletcher, D. & Peyrebrune, M. (2021). Olympic coaching excellence: A quantitative study of psychological aspects of Olympic swimming coaches. *Psychology of Sport and Exercise*, 53, 101876. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2020.101876>
- Cope, E., Alsowayan, M., Hosawi, S., Turkistani, A. & Cushion, C.J. (2026). Exploring the impact of a coach development programme through the perspectives of Saudi Arabian sport coaches. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 31(2), 241-255. <https://doi.org/10.1080/17408989.2024.2319063>
- Farahani, A., Ghorbani Ghahfarokhi, L., Sadr, M.M. & Mirmohammadian Toutkaleh, S.F. (2024). The role of the quality of staff training in the maturity of the strategic alignment of information technology in the sports federations of the Islamic Republic of Iran. *Technology and Scholarship in Education*, 4(3), 9-24. doi: 10.30473/t-edu.2024.72068.1170 [In Persian]
- Fathi Vajargah, K., Nouri Kalkhoran, F., Fathi, R. & Barzegar, N. (2024). Identifying the training needs of Pahlavani federation trainers. *Journal of Training and Development of Human Resources*, 11(40), 33-53. <https://doi.org/10.66224/istd.39842.11.40.33> [In Persian]
- Gerey, S. & Andam, R. (2026). Proposing a conceptual model of sports coaches' competencies: a meta-synthesis approach. *Sport Management Studies*, 19(1), 42-59. <https://doi.org/10.22089/smrj.2026.18471.4193> [In Persian]
- Goudarzi, M. (2025). Identifying the empowerment factors of the employees of the Iran sports provincial delegations. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 12(3), 19-37. doi: 10.30473/fmss.2025.66103.2489 [In Persian]
- Iwandana, D.T., Falaahudin, A. & Mubarak, Z. (2021). Competitive anxiety in bantul district athletes who have the potential to win gold medals in Porda Diy. *Social Science learning Education Journal*, 6(11), 767-770. <https://doi.org/10.15520/sslej.v6i11.2886>
- Julio, M.A., Yudiana, Y. & Mulyana, B. (2022). Handball sport development system in Indonesia. *COMPETITOR: Journal Pendidikan Kevelatihan Olahraga*, 14(1), 61. <https://doi.org/10.26858/cjpk.v14i1.30939>
- Liu, S. (2024). Injury prevention and talent retention: A coach's role in sustaining athletic potential in young athletes. *Studies in Sports Science and Physical Education*, 2(1), 24-31. <https://doi.org/0.56397/SSSPE.2024.03.03>
- Mirhajiyan, S.N., Farahani, A., Safania, A.M. & Azadfada, S. (2022). Analysis of the social capital status of Iranian sports (case study of sports elites). *Applied Research of Sport Management*, 11(3), 1-18. doi: 10.30473/arsm.2022.9055 [In Persian]
- Novan, N.A., Nuryadi, N., Komarudin, K., Risnuwanto, L. & Kumalasari, I. (2021). Factors influencing the 30th SEA games 2019 medals acquisition: Indonesian case study. *JUARA: Journal Olahraga*, 6(2), 239-250. <https://doi.org/10.33222/juara.v6i2.1299>

- Proença Lopes, C., Allado, E., Poussel, M., Essadek, A., Hamroun, A., & Chenuel, B. (2022). Alexithymia and athletic performance: beneficial or deleterious, both sides of the medal? a systematic review. *Healthcare*, 10(3), 511. <https://doi.org/10.3390/healthcare10030511>
- Schlembach, C., Schmidt, S.L., Schreyer, D. & Wunderlich, L. (2022). Forecasting the Olympic medal distribution—a socioeconomic machine learning model. *Technological Forecasting and Social Change*, 175, 121314. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2021.121314>
- Shajie, K., Dashti Momen Abadi, M. & Saatchian, V. (2025). Pathology of the status of professional football coaches' education in Iran. *Journal of Sustainable Development in Sport Management*, 6(14), 96-126. <https://doi.org/10.22054/qsrsm.2025.85913.205> [In Persian]
- Singh, A., Kaur Arora, M. & Boruah, B. (2024). The role of the six factors model of athletic mental energy in mediating athletes' well-being in competitive sports. *Scientific Reports*, 14(1), 2974. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-53065-5>
- Slater, P., Etzebarria, N., Minehan, M. & Fearon, A. (2026). An exploratory survey of education needs and preferences regarding relative energy deficiency in sport for female triathletes and their coaches. *Women in Sport and Physical Activity Journal*, 34(1). <https://doi.org/10.1123/wspaj.2025-0029>
- Sotiriadou, P., Thrush, A. & Hill, B. (2025). The attraction, retention, and transition of elite sport development pathways in surfing in Australia. *Managing sport and leisure*, 30(3), 418-435. <https://doi.org/10.1080/23750472.2023.2190755>
- Walton, J., Cushion, C., Stodter, A. & Cope, E. (2024). A systematic review of coach developers' professional learning. *Sports Coaching Review*, 1-26. <https://doi.org/10.1080/21640629.2024.2429271>
- Wang, Z., Casey, A. & Cope, E. (2025). Coach experiences of formal coach education developed by national governing bodies: a systematic review. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 30(3), 351-363. <https://doi.org/10.1080/17408989.2023.2230235>
- Zentgraf, K. & Raab, M. (2023). Excellence and expert performance in sports: what do we know and where are we going? *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 21(5), 766-786. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2023.2229362>

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی